

(न्यायनिर्णय)

..१.. संक्षिप्त फौजदारी खटला क्र.२९/२०२४.

(सरकार वि. प्रकाश कोकरे)

MHRG110001422024	दाखल तारीख — २९.०२.२०२४
	नोंदणी तारीख — २९.०२.२०२४
	निकाल तारीख — ०६.०६.२०२६
	कालावधी — ०२ वर्षे, ०३ महिने, १४ दिवस

प्रथम वर्ग न्यायदंडाधिकारी, माणगांव, ता. माणगांव, जि. रायगड

यांचे न्यायालयात

(पिठासीन अधिकारी : श्रीमती अ.प्र.मानव (अ.ब.सोनटके)

संक्षिप्त फौजदारी खटला क्र.२९/२०२४. निशाणी क्र. ०७/क

प्रथम खबर अहवाल क्रमांक	५७/२०२३
गुन्ह्याचा तपशील व पोलीस ठाणे	दुय्यम निरीक्षक रा.उ.शु. माणगांव विभाग, जि. रायगड
निकालाचा दिनांक	०६.०६.२०२६
अभियोग पक्ष	दुय्यम निरीक्षक रा.उ.शु. माणगांव विभाग, जि. रायगड
अभियोग पक्षातर्फे वकील	श्री. पी. जे. गावंड, सहाय्यक सरकारी अभियोक्ता
आरोपी	प्रकाश रामा कोकरे वय — ५३ वर्षे, राहणार — कारविने, धाटाव, ता. रोहा, जि. रायगड.

(न्यायनिर्णय)

.. २ ..

संक्षिप्त फौजदारी खटला क्र.२९/२०२४.

(सरकार वि. प्रकाश कोकरे)

आरोपीतर्फे वकील	श्री. आर. जे. पांढरे
-----------------	----------------------

भाग 'ब'

[फौजदारी मार्गदर्शिका, प्रकरण ४, परिच्छेद ४४ (ii)]

गुन्हा घडल्याची तारीख	०९.०७.२०२२
प्रथम खबरी अहवालाचा दिनांक	०९.०७.२०२२
दोषारोपपत्र दाखल दिनांक	२९.०२.२०२४
दोषारोप नोंदविल्याची तारीख	२०.१२.२०२५
पुरावा सुरु झाल्याची तारीख	१७.०१.२०२६
न्यायनिर्णय राखुन ठेवल्याची तारीख	लागु नाही
न्यायनिर्णय घोषित तारीख	०६.०६.२०२६
शिक्षा दिली असल्यास ती तारीख	लागु नाही

मा. उच्च न्यायालयाच्या दिनांक १४.०७.२०२२ रोजीच्या राजपत्राच्या

अधिसूचना क्र. ०८०१/२०२२ नुसार

आरोपीचा तपशील

आरोपी क्र.	आरोपीचे नाव	अटक केल्याचा दिनांक	जामीना वर सोडल्याचा	आरोपीने केलेला गुन्हा	निर्दोष मुक्तता किंवा दोषी	सुनावण्यात आलेली	संपरिक्षेदरम्यान आरोपी न्यायबंदी
------------	-------------	---------------------	---------------------	-----------------------	----------------------------	------------------	----------------------------------

(न्यायनिर्णय)

.. ३ ..

संक्षिप्त फौजदारी खटला क्र.२९/२०२४.

(सरकार वि. प्रकाश कोकरे)

			दिनांक			शिक्षा	असलेला कालावधी
१.	प्रकाश रामा कोकरे	फौ.प्र.सं .कलम ४१(अ) (१) प्रमाणे नोटीस	--	मुंबई दारुबंदी कायदा कलम ६५(ई).	निर्दोष मुक्तता	लागु नाही	लागु नाही

न्यायनिर्णय

अभियोगपक्ष, बचाव पक्ष व न्यायालयीन साक्षीदारांची यादी

अ. अभियोगपक्ष -

अनु. क्र.	साक्षीदाराचे नाव	निशाणी क्रमांक	पुराव्याचे स्वरूप
१.	चंद्रकांत शांताराम उभारे - साक्षीदार क्र.१	०५	पंच

ब. बचाव पक्षाचे साक्षीदार असल्यास - निरंक

क. न्यायालयीन साक्षीदार असल्यास -निरंक

अभियोगपक्ष, बचाव पक्ष व न्यायालयीन निशाण्यांची यादी

अ. अभियोगपक्ष -निरंक

ब. बचाव पक्ष - निरंक

क. न्यायालयीन निशाणी -निरंक

न्यायनिर्णय

(दिनांक ०६.०६.२०२६ पारित केला.)

आरोपीविरुद्ध महाराष्ट्र दारु बंदी अधिनियम, १९४९ चे कलम ६५ (ई) अन्वये गुन्हा केल्याचा दोषारोप ठेवणेत आलेला आहे.

अभियोग पक्षाची थोडक्यात हकीकत

२. सदर प्रकरणात ए. एस. भगत, ब.क्र.३५, दुय्यम निरीक्षक, राज्य उत्पादन शुल्क, माणगांव विभाग या फिर्यादी आहेत. दिनांक ०९.०७.२०२३ रोजी दुय्यम निरीक्षक रा.उ.शु. माणगांव विभाग यांना विनवली महागाव-वाशी रस्त्यावरून एका खाजगी दुचाकी मोटार सायकल वाहनावरून गावठी हातभट्टी दारुची वाहतुक केली जाते अशी बातमी मिळाली. म्हणून ते व त्यांचे सहकारी असे खाजगी वाहनाने दोन पंचासह घटनास्थळी गेले. तेथे गावठी हातभट्टी दारुची वाहतुक करणा-या वाहनावर पाळत ठेवली. गाडी दिसून आल्यावर सदर गाडी रोखून धरले. मोटार सायकलवर पाठीमागे बसलेल्या इसमकडील कापडी बॅगची पाहणी केल्यावर त्यामध्ये गावठी हातभट्टीची दारु मिळून आली. आरोपीने बेकायदेशीर रित्या दारु बाळगून वाहतुक केली म्हणून ए. एस. भगत यांनी आरोपीविरुद्ध सरकारतर्फे फिर्याद दिली.

३. सदरच्या फिर्यादीप्रमाणे गुन्हा नोंदणी क्र.५७/२०२३ नोंदविला. गुन्ह्याचा तपास श्री. डी. वाय. वाडेकर, दुय्यम निरीक्षक, रा.उ.शु.माणगांव विभाग यांनी केला. तपासाअंती आरोपीविरुद्ध पुरावा मिळून आल्याने त्यांनी दोषारोपपत्र दाखल केले.

४. आरोपीविरुद्ध महाराष्ट्र दारु बंदी अधिनियम, १९४९ चे कलम ६५(ई) प्रमाणे गुन्ह्याचा आरोप नि.क्र.०३ वर नोंदविण्यात आला. आरोपीने आरोप कबूल नसल्याचे सांगून त्यांची संपरिक्षा करण्याची विनंती केली. आरोपीने संपूर्ण घटना नाकारली व त्याचेविरुद्ध खोटी फिर्याद दाखल केल्याचे कथन केले. अभियोग पक्षाचा सबळ पुरावा न मिळून आल्याने आरोपीचे फौजदारी प्रक्रिया संहिता १९७३ चे कलम ३१३ अन्वये निवेदन नोंदविण्यात आले नाही.

५. अभिलेखातील कागदपत्रांचे अवलोकन केले असता व अभियोग पक्षातर्फे श्री. पी. जे. गावंड सहा.सरकारी अभियोक्ता व आरोपीतर्फे विधीज्ञ श्री. आर. जे. पांढरे यांचा युक्तिवाद ऐकल्यानंतर प्रस्तुत प्रकरणाच्या निर्णयाप्रत पोहचण्याकरीता खालील मुद्दे उपस्थित होतात. सदर मुद्द्यांवरील माझे निष्कर्ष कारणमिमांसेसह खालीलप्रमाणे नोंदविले आहेत-

अ.क्र.	मुद्दे	निष्कर्ष
१.	अभियोग पक्ष असे सिध्द करतो काय की, दिनांक ०९.०७.२०२३ रोजी मौजे विनवली महागाव-वाशी गावचे हद्दीत ता. रोहा, जि. रायगड येथे आरोपीने त्याच्या ताब्यात गावठी हातभट्टीच्या दारुचा साठा विना परवाना अवैधरित्या वाहतुक करताना बाळगल्याच्या स्थितीत मिळून आला व	

त्याद्वारे आरोपीने महाराष्ट्र दारुबंदी
अधिनियम, कलम ६५ (ई) अन्वये गुन्हा नाही.
केला ?

२. काय आदेश ? अंतिम
आदेशानुसार.

कारणमिमांसा

६. अभियोग पक्षाने आरोपीविरुद्धचे दोषारोप सिद्ध करण्याकरीता केवळ एक साक्षीदाराची साक्ष नोंदविली आहे. अभियोग पक्षातर्फे पंच साक्षीदार चंद्रकांत शांताराम उभारे (सा.क्र.१) निशाणी क्र.०५ वर नोंदविण्यात आली आहे. पंच साक्षीदारांनी अभियोग पक्षास सहाय्य केले नाही म्हणून निशाणी क्र.१ वर आदेश पारित करून अभियोग पक्षाचा पुरावा बंद करण्यात आला.

मुद्दा क्रमांक १ बाबत:-

७. अभियोग पक्षातर्फे पंच साक्षीदार चंद्रकांत उभारे (सा.क्र.१) यांनी सरतपासात असे कथन केले आहे की, त्यांच्यासमक्ष कोणताही पंचनामा अथवा कारवाई केली नाही. पंचनाम्यावर त्यांची सही आहे. परंतु पंचनाम्यातील मजकूर त्यांना माहिती नसल्याचे सदर साक्षीदार यांनी कथन केले आहे. सरकार पक्षाच्या बाजूने सहाय्य होईल असा पुरावा अभिलेखावर आणता आलेला नाही. या पंच साक्षीदारांच्या साक्षी जबाबावरून त्यांनी अभियोग पक्षाच्या कथनास मदत केली नाही. सबब, सदर पंच साक्षीदारांचा

तोंडी पुरावा अभियोग पक्षास उपयुक्त ठरत नाही.

८. पंच साक्षीदारांच्या साक्षीवरून पोलिसांनी घटनास्थळावरून दारु जप्त केल्याचे आणि घटनास्थळ व जप्ती पंचनामा तयार केल्याचे अभिलेखावर सिद्ध होत नाही. अभिलेखाचे एकंदरीत अवलोकन केल्यानंतर असे दिसून येते की, प्रकरणातील महत्वाचा पंच साक्षीदार याने सरकार पक्षास मदत केली नाही. त्यामुळे घटनेच्या वेळी नेमके काय घटना घडली हे अभिलेखावर आले नाही.

९. अभियोग पक्षाने या कामी मुद्देमाल जप्तीचा पंचनामा शाबीत केलेला नाही. त्यामुळे, आरोपीच्या ताब्यातून मुद्देमाल जप्त केला, ही मुख्य बाब शाबीत झालेली नाही. पंच साक्षीदारांनी सहाय्य न केल्याने व मुद्देमाल जप्ती पंचनामा शाबीत न झाल्याने अभियोग पक्षाने याकामी फिर्यादी व तपासिक अंमलदार यांना तपासलेले नाही. त्यामुळे, याकामी अभियोग पक्ष कथन करतो, ती घटना सबळ पुराव्याअभावी शाबीत झालेली नाही.

१०. अभियोग पक्षाने पंच साक्षीदारांव्यतिरिक्त इतर लोकांचे जबाब नोंदवलेले नाही असे दिसून येते. आरोपीच्या ओळखीबाबत कोणताही विश्वासाहार्य पुरावा अभिलेखावर दाखल केला नाही. तसेच जप्त मुद्देमाल हा आरोपीचा असल्याबाबतही कोणताही पुरावा अभिलेखावर नाही. घटना ही सार्वजनिक ठिकाणी घडलेली असून देखील घटनास्थळ असलेल्या परिसरातील साक्षीदार अभियोग पक्षाने तपासलेले नाहीत. अभियोग पक्षाने रासायनिक परिक्षणाचा अहवाल अभिलेखावर दाखल केला नाही. या सर्व

बाबी लक्षात घेता आरोपी हा देशी दारु विक्री करीत होता हे संशयापलीकडे सिद्ध करण्यास अभियोग पक्ष असमर्थ ठरला आहे. अशा परिस्थितीत उपलब्ध पुराव्याच्या आधारे आरोपीला महाराष्ट्र दारु बंदी अधिनियम, १९४९ चे कलम ६५ (ड) नुसार दोषी धरता येणार नाही. सबब, मी मुद्दा क्रमांक १ चे उत्तर नकारार्थी देत आहे.

मुद्दा क्र. २ बाबत: -

११. अभियोगपक्ष या न्यायालयाने आरोपीवर निश्चीत केलेला महाराष्ट्र दारु बंदी अधिनियम, १९४९ चे कलम ६५ (ड) अन्वयेचे दोषारोप आरोपीविरुद्ध निर्विवादपणे सिद्ध करण्यास असफल ठरलेला आहे. त्यामुळे पर्यायाने आरोपी ही निर्दोषमुक्त होण्यास पात्र आहे. प्रस्तुत प्रकरणातील जप्त मुद्देमाल दारु अपील कालावधी संपल्यानंतर कलेक्टर, राज्य उत्पादन शुल्क यांचेकडे पुढील कायदेशीर कार्यवाहीसाठी पाठविणे न्यायोचित आहे. वरील सर्व कारणांमुळे हे न्यायालय खालीलप्रमाणे आदेश पारीत करीत आहे.

आदेश

अ. आरोपी प्रकाश रामा कोकरे याची मुं.वा.प्रोव्ही. अॅक्ट कायदा कलम ६५(ई) अन्वये असलेल्या दोषारोपातून फौजदारी प्रक्रिया संहितेचे कलम २५५ (१) अन्वये निर्दोष मुक्तता करणेत येत आहे.

ब. प्रस्तुत कामी जप्त असलेला मुद्देमाल दारु नाश केली नसल्यास विल्हेवाट लावण्यासाठी जिल्हाधिकारी कार्यालयाने जप्त

(Confiscate) केली नसल्यास राज्य उत्पादन शुल्क विभागाकडे अपील कालावधीनंतर नाश करणेसाठी पाठविण्यात यावे. जप्त रबरी ट्युब व कापडी बॅग मुल्यहिन असल्यामुळे अपील कालावधीनंतर नाश करणेत यावी.

- क. प्रस्तुत कामी जप्त मुद्देमाल मौल्यवान असल्याने टिव्हीएस कंपनीची आपाची दुचाकी मोटर सायकल क्र. एम.एच. ०६ बी. बी. ११९३ अपील कालावधीनंतर योग्य त्या मालक व कब्जेदारास परत देण्यात यावे, अथवा कायदानुसार विल्हेवाट लावण्यात यावी.
- ड. आरोपीचे वैयक्तिक जात मुचलके व जामीन कदबे रद्द करण्यात येते.
- इ. आरोपीने फौजदारी प्रक्रिया संहिता, १९७३ चे कलम ४३७ अ प्रमाणे प्रत्येकी रक्कम रुपये १५०००/- चा जामीन द्यावा.

(न्यायनिर्णय खुल्या न्यायालयात जाहीर करण्यात आला)

माणगांव,

दिनांक : ०६.०६.२०२६.

श्रीमती अ.प्र.मानव (अ.ब.सोनटक्के)

प्रथम वर्ग न्यायदंडाधिकारी, माणगांव.